

* Nou

RELACIÓ DE LA "E.E.B." SOBRE EL MERCAT DE LA CARN DE CONILL, DE LA DE POLLASTRE, I ALTRES AUS, I EN EL DELS OUS, A CATALUNYA.

Per : **Jaume Camps i Rabadà**
Veterinari, i Nutróleg
Informe per al Gabinet Tècnic del DARP
Escrit el 20 - X - 2.001

1) SITUACIÓ I INFLUÈNCIA DE LA MALALTIA DE LES VAQUES BOGES, EN EL CONSUM.

La malaltia "EEB", (encefalopatia espongiforme bovina), va ser declarada oficialment a Espanya el 24 de Novembre de 2.000. Pel nom popular donat a la enfermetat, i pel sensacionalisme creat pels medis, va significar un impacte negatiu en la compra, i consum, de carn de vedella o de bou. Inclús desde quan va ser coneguda la presència d'aquesta malaltia en el Regne Unit, i la possibilitat de ser zoonotí. El temor va ser menor, avans, ja que no es coneixia bé l'origen i transmissió a les persones, i que era de risc mínim.

El mercat va notar un **descens de la demanda de carn de boví**, al coneixer el primer cas de vaca "boja", inclús es van citar, pel sector de carnisers, i diversos mitjans, xifres del 50 % de devallada en la venda, durant cinc o sis mesos. **D'Octubre 2.000 a final de Març de 2.001.**

Els altres sectors de venda de carn, que no sigui de vedella, deurien suposar que, el descens en la compra d'aquestes carns, significaria un augment compensatori de les demés carns, i per tant, van fer pujar els preus de totes les carns, al detall, i en general sense massa fonament, segons els arguments següents. **Els augments de preus detall van ser en proporcions molt superiors als que van assolir els preus a escorxador, que són els que van rebre els ramaders i avicultors.**

-----

2) CONSUMS DE CARNS A CATALUNYA, SEGONS PRINCIPALS ESPÈCIES.

Segons les dades del quadern de "Dades Bàsiques" de 2.000, editat pel DARP, sobre produccions i consums de 1.998, (darrer publicat), a Catalunya consumim **124.000 tones** de carn de boví, que és el **19,4 %** del total de les **640.000 tones** de carn que consumim al any, al pes de sortida d'escorxadors. En els sis mesos problemàtics, el 50 % de descens per la meitat del any, representaria una reducció del consum de **31.000 tones de carn de vedella i boví major** i que, es va suposar, haurien anat cap a altres carns. Representaria augmentar un 9,7 % del conjunt de carn total, apart la de boví, en aquests sis mesos.

Les carns majoritàries a Catalunya, com a la resta del Estat, són **la de porc, i la de pollastre, amb altres aus**, que en conjunt representen el **70 %** del total. Són **290.000 tones i 153.000 tones** respectivament. Per informacions, publicades en revistes dels sectors, per part dels escorxadors, no hi ha constància de haver sacrificat les 31.000 tones extres, o que faltarien, i procedents d'altres espècies animals.

Per la meua especialització, no comento sobre porcs, encara que segurament va tenir la mateixa resposta, i tracto principalment sobre l'avicultura en general, la de carn i la de posta d'ous, i sobre la cunicultura, ja que té un consum important a Catalunya..

-----

3) POSSIBLES CANVIS EN SUBSTITUCIÓ DE LES CARNS AMB CERT RECEL:

Per fer un increment del 10 % en qualsevulla carn, en qüestió de poques setmanes, hi ha poques possibilitats:

- 1) En ramaderia no es pot fer un increment de aquest 10 % en la producció, d'un dia per altre. Tant en porcs com en pollastres, i en tots els animals de producció. **Son necessaris més de dos anys per planificar un augment.** Dos anys son els previstos per obtenir més avies reproductores, (Grand parent stock), per multiplicar-se per aconseguir més reproductores, (Parent stock), que son les mares, que tènem de créixer, gestar, en el cas de les truges, o pondre els ous i incubar-els, en cas de les gallines, i, a més, afegir-hi el temps que dura l'engreix dels fills...
- 2) Per això, en cas d'urgència, la manera de compensar uns augments de consum es mitjançant **importacions**, que no sembla el cas, ja que tot Europa hi era implicada.
- 3) L'importació d'altres carns substituïdes, com d'emú, o de cangur, es puntual, i augmenta sobre xifres nul·les anteriors, i sembla molt, per la novetat d'alguns restaurants, però amb una xifra global que no incideix sobre les dades de les altres carns.
- 4) Altre forma seria, recuperant els stocks dels grans **frigorífics**, tant particulars com estatals, que no solen durar sis mesos, en previsió.
- 5) Sacrificant a **pesos superiors**, encara que això desfà l'organigrama de les tandes, ja que significa temps de durada, i precisaria de més locals, i a més el mercat consumidor, no admet aquests canvis en el pes de les canals. (I es un fet que no es va donar).
- 6) La presència de la febre aftosa o glosopeda, que afecta també al bestiar ovi i al porquí, va complicar encara més la contraoferta, i desitg de canvi pels consumidors.

Hi ha, com es veu, poques solucions.

-----

4) **RAONS PEL AUGMENT DE PREUS, I MÍNIM TRASPÀS ENTRE ELS TIPUS DE CARNS CONSUMIDES :**

Davant d'aquesta situació, i convindrà estudiar els sacrificis en les enquestes a escorxadors de 2.001, **tenim de suposar que bona part del descens de consum de carn de vedella i bou, no ha representat un augment sensible d'altres carns, o d'ous, o de peix.** Crec que, per por de una malaltia i de l'altre, junt pel increment de preus, i per ser molt difícil presentar altres ofertes, el que ha passat, en realitat, es que **ha baixat el consum de carn en general.**

¡ El consumidor no nota un descens de prop d'un 10 % de l'ingesta de carn, al llarg de uns sis mesos.!! . Representaria consumir uns 33 Kg de carn en venda a detall, per capita en sis mesos, per comptes del promitg d'uns 36 Kg...

Com conclusió podem dir que:

- a) El sensacionalisme de les notícies sobre les "vaques boges" va causar greu alarma als consumidors, i doble efecte, al coneixer la presència de la febre aftosa.
  - b) Va haver-hi un descens de la compra de carn de boví, (després, encara que menys, de xai i porc), baixa compensada no més en part amb altres carns, amb falta de producció.
  - c) Lentament han anat pujant els preus als ramaders. Durant menys temps. Son decisions de les Llotges setmanals, que funcionen segons la llei de l'oferta i demanda.
  - d) La puja major, i urgent al coneixer el primer cas, i no més per suposicions de qué passaria, va afectar als preus de totes les carns, i als del peix, a nivell de punt de venda final. Puja que va ser, segurament, excessiva.
  - e) No sembla que els productors d'altres carns i d'ous, podesin produir més, ni que obtinguessin un increment de preus, sensible. Com veiem a continuació.
-

5) ESTUDI DELS PREUS DE LLOTJA DEL ANY 2.000, I DELS PREUS DELS PRIMERS TRIMESTRES, DE 2.001:

5 - 1) CONILLS:

A Catalunya consumim **26.000 tones** de carn de conill. Una mica més de 4 Kg per capita, quasi el doble que a la resta del Estat, per això es important la comparació, amb la particularitat de que es té com carn dietètica, i que els conills son criats amb aliments naturals.

Presento una comparació dels preus de la Llotja de Bellpuig, en la que cada setmana es decideix el preu que els escorxadors abonen per kg en viu, dels conills, als cunicultors. Hi ha altres llotges però segueixen, una mica per sobre, i la gran majoria per sota, el preu del mercat lleidetà.

El preu del conill no ha variat en els últims 15 anys, inclús s'ha perdut la forma cíclica anyal, amb petit descens a la primavera. Fa uns anys el preu de Llotja a la primavera era la meitat del preu abonat als cunicultors a la tardor i hivern, deguda a la major oferta per la producció primaverenca de la ruralia. Els preus es mantenen gràcies al augment de la productivitat de les granges, amb contínues millores en genètica, maneig, alimentació, i en sanitat. No hi ha cap altre espècie que hagi fet semblants millores en productivitat en un decenni i mitg:

Pts / Kg viu	1.998	1.999	2.000	2.001
gener	260	215	215	310
febrer	250	220	230	355
març	265	230	260	370
abril	275	240	270	300
maig	245	215	230	250
juny	230	215	230	250
juliol	227	237	235	250
agost	275	265	280	290
setembre	280	330	295	300
octubre	320	335	320	
novembre	265	310	280	
desembre	307	245	290	

Els preus mitjos al cunicultor, del darrer trimestre no han variat, en aquests anys. Vol dir que l'augment va començar pel gener de 2.001, quan als consumidors la puja havia sigut molt avans. El preu promitg del primer trimestre de 98 va ser de **258**, el del 99 de **222**, de **235** el 00, i un augment de 110 pts el de 01 amb **345** pts Kg.

Els mesos següents (Abril a Setembre de 2.001), es mantenen a semblant preu a anys anteriors.

El preu en punt de venda, o sigui al consumidor, va pujar pel Novembre, unes 200 pts per Kg canal, i més pel Decembre, amb l'influència del Nadal, però els dos mesos primers de 2.001, seguits, es va vendre el Kg de conill, sobre unes 1.100 pts kg, canal sencera, (400 per damunt al esperat), i després, i gradualment ja es va notar una baixada fins a tornar a les 750 - 800 pts, més d'acord amb el preu escorxador.(Constatació personal en mateixes tendes de Barcelona)..

Com resum veiem que la EEB ha fet pujar unes 100 pts Kg de promitg (preu a escorxador), però no més durant els primers 4 mesos de 2.001. No va pujar en el darrer trimestre de 2.000. El preu de la carn de conill, a consumidor, va pujar en més proporció, i durant molt més temps.

5 - 2) POLLASTRE I GALLINA :

A Catalunya consumim **134.000 tones** de carn de pollastre i gallina, de les 294.000 produïdes amb destí aquestes aus, de les que unes 4.000 tones son de gallina, tant les produïdes com les consumides. Aixó vol dir que produïm el 33 % de la carn de pollastre de tot l'Estat, i que representa un consum de **22,3 Kg** per capita.

El preu de mercat, també, es forma a la Llotja de Bellpuig, especialment pels pollastres de pell groga, que son els preferits a Catalunya. El preu dels pollastres de pell blanca, que es unes 20 pts / Kg inferior, queda referit als preus acordats en les mercats de Saragossa i de Madrid.

Els preus es mantenen molt similars, any rera any, al ser produccions d'alta industrialització, en poques mans, i amb molta competència, en els dos sentits de la paraula.

Comparo, en el següent quadre, els dos anys darrers i el primer semestre de 2.001, amb la curiositat de que ja l'any 2.000 va ser excepcionalment millor que molts dels antecedents, ja que pràcticament s'han mantingut uns preus quasi idèntics en els darrers 15 anys:

Pts / Kg pollastre al escorxador:	1.999	2.000	2.001
gener	95	115	170
febrer	110	130	175
març	105	148	165
abril	95	145	152
maig	100	120	130
juny	65	110	100
juliol	95	117	
agost	87	135	
setembre	120	155	
octubre	104	150	
novembre	106	113	
desembre	125	160	

De comparar-ho com curves, veuríem que no hi ha cap augment especial en l'últim trimestre de 2.000, amb augments típics del Nadal. En canvi sí que hi ha un augment seguit en els primers mesos de 2.001, que segueix en augment, quan en tots els anys anteriors a 1.999, hi ha un descens desde principis d'any (resultat de la resaca dels augments de Nadal).

Tot l'any 2.000 va deixar bons marges a avicultors, i en especial als grans integradors, si bé ho mereixien després d'anys, i anys amb pèrdues, o de fer les paus entre venda i cost.

Pot veures en el quadre, que la puja normal del Novembre, per contes de pujar més per culpa de la EEB, hi ha una baixa, primer a Bellpuig, i la setmana següent a la del Ebro, però la demanda va fer pujar altre cop, ja en Decembre. A partir de Gener 2.001 es manté la puja. Les 30 pts de diferència entre groc i blanc ha fet que desde el mes de Gener, hi hages colocació de pollastres blancs en mercats tradicionalment amb preferencia pels grocs.

Com resum podem dir que l'influència de la malaltia dels bovins, augmentada per la febre aftosa, no ha influït en els preus de la carn de pollastre, a preu del escorxador, no més, i poc en el primer trimestre de 2.001. A partir d'Abril ja han tornat als preus del any pasat. Sí va pujar a punt de venda, i durant més temps.

Els preus sense canvis, de la gallina, en els primers mesos de 2.001, son els següents:

Gallina lleugera	20 pts / Kg	(van per farina, o exportació)
Gallina semipesada	58 pts / Kg	(d'ou ros)
Gallina pesada	180 pts / Kg	(mares dels pollastres)

---

5 - 3) ALTRES AUS:

Com altres aus entenem les que no son de la mateixa especie que la gallina, com son els indiots, ànecs, guatlles, pintades, i, darrerament l'estrúç (i altres ratites). D'aquestes carns, amb canals de tan variat pes, a Catalunya en consumim **19.000 tones** (en cojunt d'aus son 153.000) que significa un consum per capita de 3,2 Kg. En produïm 32.000 tones, i aixó vol dir que d'aus especials, també, en exportem a altres comunitats. Unes 13.000 tones !!

El preu es molt variat, amb força puja per Nadal en moltes d'aquestes aus, típiques i inclús exclusives per les festes nadalenques, i el preu es fa també a Bellpuig.

A partir de Febrer de 2.001 s'ha iniciat el mercat de posar un preu setmanal per la carn d'estrúç, acordat en llotja, amb un primer preu de 290 pts, però va pujar a les següents setmanes.

No sembla que la EEB hi hagi fet algún canvi, no més en la demanda de carn d'estrúç, o d'emú, per la novetat, i molts restaurants l'han afegit en la carta, i la presenten com carn substituïda de la de vedella o bou. La majoria de carn de ratites ha estat importada, al no ser suficient la produïda a Espanya, ja que tothom es guarden aquestes aus, ja adultes i d'alt cost, com futurs reproductors.

---

5 - 4) OUS :

Els ous de gallina son un dels aliments proteics més barats. Son necessaris 15 ous de la mida més comuna ("L" de 63 g a 73 g) per fer un kg. Vol dir que a 100 pts la dotzena, preu de llotja de tot el 2.000, surt a 125 pts el Kg.... son per tant una solució davant de les possibles crisis que poden ocórrer en altres productes proteics, com es la carn.

A Catalunya consumim **115 milions de dotzenes**, i en produïm 148 milions, amb exportacions a altres Comunitats i freqüentment a l'extranger (33 milions !!).

La curva de preus al llarg del any es amb una baixa a la primavera de totes les quatre classes actuals, amb l'excepció dels "XL" de més de 73 g. que pugen a l'estiu al ser un tamany que ponen les gallines de final de posta, amb més producció invernall. Els anys anteriors, amb pocs augments, la classe "L" (large) ha anat al voltant de les 100 pts per dotzena, amb preus de la llotja de Bellpuig.

No sembla que hagi existit cap augment en el consum, ni en el preu, per la EEB, en els darrer trimestre de 2.000, ni en els primers mesos de 2.001.

Inclús va haver-hi una tendència lleugera a la baixa en el mes d'Abril. Descens que sembla va ser originat per una reducció de les sortides d'ous cap altres països, com França, Italia, i Alemanya. Mercats que son menys compradors del gramatge més petit ("M" de "medium", i "S" de "small"), típics de les produccions de polletes noves, amb inici a la primavera....

El tamany que ha pujat de preu, encara que per desota del preu del any pasat, es el tamany "XL" (Extra large) amb ous de més de 73 g, al disminuir el percentatge de la producció, com comentat avans.

Preus promitjos primavera 2.001, per dotzena ou ros, mercat Bellpuig.

Clase XL	120 - 130
Clase L	105 - 110
Clase M	90 - 100
Clase S	75 - 85
